

[AM2023.03.02H]

Retten i Randers' DOM - 24. januar 2020 - 5-3664/2019 - 4200-80113-00041-18

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1980

Anklageskrift er modtaget den 15. august 2019.

Tiltalte er tiltalt for overtrædelse af

1.

færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1,

ved den 16. juni 2018 ca. kl. 05.30 at have ført varebil ... senest ad Århus Landevej mellem Trustrup og Tirstrup og herunder at have undladt at holde så langt til højre som muligt, idet tiltalte over en strækning af ca. 600 meter i flere tilfælde førte køretøjet i modsatrettede kørebanelvdel

2.

færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jf. § 3, stk. 1,

ved kort efter det i forhold 1 beskrevne, i den nævnte varebil på Fruerlundvej ved 38,6 kilometermærket i Fruerlund, at være kørt ud i rabatten, hvor han kørte igennem et hegn, der omkranser Aarhus Lufthavn, og fortsatte ind i et buskads, alt med materiel skade til følge

3.

færdselslovens § 117, stk. 1, nr. 3, jf. § 54, stk. 2,

ved at have foretaget den i forhold 1-2 beskrevne kørsel, selv om han på grund af træthed eller lignende befandt sig i en sådan tilstand, at han var ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere påstået, at tiltalte skal frakendes førerretten, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i forhold 1 for så vidt angår overtrædelse af færdselslovens § 15, stk. 1, men har bestridt at have kørt over en strækning på 600 meter. Tiltalte har erkendt sig skyldig i forhold 2 og nægtet sig skyldig i forhold 3.

Sagens oplysninger

Tiltalte har forklaret, at det er rigtigt, at han førte bilen. Han var på vej til Aarhus fra Grenaa. Han var på vej hjem fra arbejde. Han havde kørt med aviser. Han mødte på arbejde omkring kl. 1 i Grenaa. Han sov ikke i sin pause i Grenaa. Han var ikke træt, da han kørte. Han får noget medicin mod allergi. Foreholdt afhøringsrapport, sagens bilag 3.6, side 3, forklarede tiltalte, at han var chokeret, da han blev afhørt. Han vidste ikke, hvad han sagde til politiet. Han har ikke forklaret, at han var træt og uoplagt. Politiet kan have misforstået ham. Han var bange for, at han ville blive sammenlignet med en, der tog stoffer, hvis han forklarede politiet om sin medicin. Han nyste, fordi han spiste et æble. Han kan ikke tåle æbler om sommeren. Han mistede kontrollen over bilen og kørte galt. Han tror, at han kørte usikkert over en strækning på 200 meter.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han gerne vil være vognmand. Han har taget et vognmandskursus og chaufføruddannelsen via AMU i april og september 2019. Han har lært meget af det. Han har fået arbejde hos *Firma* som selvstændig vognmand.

Vidne har som vidne forklaret, at han kørte fra Grenaa mod Aarhus den pågældende morgen. Der var en bil, som drejede ud på vejen foran ham, og han kørte bag bilen. Før Ålsøbakken kørte bilen flere gange over i venstre side. Han ringede derfor til politiet, som ville komme. Det var, inden de nåede til Trustrup. Inden Handrup filmede hans søn tiltaltes kørsel, hvor bilen var ovre i venstre side to gange. I svinget ved Tirstrup var bilen tæt på at ramme en scooter. Da de kom ud af Tirstrup før lufthavnen svingede bilen igen og endte med at køre igennem hegnet. Han observerede bilen på en strækning på ca. 20 km, hvor den slingrede mange. Det var en vanvittig kørsel. Filmen er optaget mellem Trustrup og Tirstrup. Forevist videoen forklarede vidnet, at det godt kan passe, at den er optaget over en strækning på 600 meter.

Der har været forevist en videooptagelse under hovedforhandlingen. Politiet har vedrørende forhold 2 udarbejdet en gerningsstedsbeskrivelse og en fotomappe.

Tiltaltes årsindkomst i 2018 var 166.561 kr.

Retten begrundelse og afgørelse

Tiltalte har uden forbehold erkendt sig skyldig i forhold 2. Tilståelsen støttes af de oplysninger, der i øvrigt foreligger. Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig i dette forhold.

Efter *Vidnes* forklaring sammenholdt med det foreviste videoklip finder retten det bevist, at tiltalte har ført bilen som anført i forhold 1. Tiltalte er derfor skyldig i dette forhold.

Efter *Vidnes* forklaring og det foreviste videoklip, som stemmer med tiltaltes forklaring til politiet, finder retten det ubetænkeligt at lægge til grund, at tiltalte på grund af træthed eller lignende var i en sådan tilstand, at han var ude af stand til at føre bilen på betryggende måde. Tiltalte findes derfor skyldig i forhold 3.

Straffen fastsættes til en bøde på 7.500 kr., jf. færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jf. § 15, stk. 1, og § 3, stk. 1, samt § 117, stk. 1, nr. 3, jf. § 54, stk. 2.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Retten finder efter bevisførelsen at kørslen er sket under sådanne skærpende omstændigheder, at førerretten skal frakendes tiltalte, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2.

Tiltalte frakendes derfor førerretten i 3 år fra endelig dom, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, jf. § 128.

Thi kendes for ret:

Tiltalte, straffes med en bøde på 7.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 10 dage.

Tiltalte frakendes førerretten i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

.....

Vestre Landsrets 16. afdelings DOM - 21. oktober 2021 - S – 0277 – 20

(dommerne Malene Værum Westmark, Torben Geneser og Torben Riise (kst.))

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1980, (advokat Jan Schneider, Aarhus)

Retten i Randers har den 24. januar 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 5-3664/2019).

Påstande

Tiltalte har påstået frifindelse i det ikke erkendte omfang.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende oplysninger

Tiltalte er ved dom afsagt af Retten i Viborg den 23. januar 2020 straffet med en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 42, stk. 1, nr. 1.

Der har for landsretten været forevist en videofilm. Der er fremlagt en gerningsstedsundersøgelse og en fotomappe vedrørende uheldet udarbejdet af politiet.

Forklaringer

Tiltalte og *Vidne* har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han erkender at have kørt i den anden vejbane. Han blev overrumplet af træthed, selv om han havde sovet i en pause. Efter at have sovet i pausen drak han kaffe og tog vand i ansigtet for at blive frisk. Det, som han forklarede til politiet, var det rigtige. Han kørte over i den anden vejbane, fordi han pludselig blev træt. Han faldt pludselig i søvn, og så kørte han galt. Han husker ikke helt, at han var ovre i den anden vognbane. Han var helt frisk, da han kørte fra Grenå. Han havde sovet i 1½ 2 timer. Han var ikke ved at ramme nogen eller noget. Han var ikke ved at ramme en scooter. Han plejede at arbejde med rengøring om natten, men jobbet som chauffør var nyt. I byretten var han bange, men nu siger han sandheden. Han husker ikke den kørsel, der fremgår af videofilmen. Han tænkte ikke på noget tidspunkt, at han skulle køre ind til siden og sove. Han gætter på, at han faldt i søvn 3-400 meter fra uheldsstedet. Han husker ikke, hvornår han blev træt. Jobbet gik ud på at køre med aviser i Grenå. Han var mødt på arbejde i Aarhus omkring kl. 21. Han kom til Grenå ved toltiden. Han afleverede 2-3 paller med aviser i Grenå. Han sov i cirka to timer i bilen i Grenå, inden han kørte tilbage. Han havde haft arbejdet i en måneds tid. Han havde kørt hver nat i den måned, uden at der var sket uheld. Hvis han var træt, plejede han at holde pause. Når han kom hjem fra arbejde om morgenen, lagde han sig til at sove indtil ved ettid. Han mødte hver dag ved 21-tiden. Før han fik dette job, arbejdede han for *Firma* med rengøring. Han tager D-vitamin.

Fore holdt sin forklaring til politirapport af 17. juni 2018 "Det var den 3. nat han var på arbejde som chauffør på bilen" (ekstrakten side 27) har han forklaret, at han har forklaret sådan til politiet. Han var chokeret efter at være kørt galt.

Han havde det godt med at arbejde om natten. Han har haft det okay med at køre om natten, og det var ikke et problem for ham.

Foreholdt sin forklaring til politirapport af 17. juni 2018 "Afhørte oplyste, at han var træt under arbejdet om natten. Det var hårdt for ham" (ekstrakten side 28) har han forklaret, at han ikke husker at have forklaret sådan til politiet. Det er ikke sjovt at arbejde om natten. Det er nemmere at arbejde om dagen. Han har arbejdet i mange år i rengøringsbranchen.

Foreholdt sin forklaring til politirapport af 16. juni 2018 "*Tiltalte* forklarede kort, at han var på arbejde, hvor han var kørt fra Brabrand ca. kl. 0100 mod Grenå, for at dele aviser ud. Han havde sovet kort i sin bil i Grenå, men mente at han var frisk til at køre tilbage til Brabrand. *Tiltalte* forklarede, at han var meget træt og at han hverken havde drukket eller taget stoffer" (ekstrakten side 16) har han forklaret, at han følte sig frisk, da han kørte fra Grenå.

Vidne har supplerende forklaret, at bilen kørte over i venstre side uden årsag. De første to gange troede han, at bilens fører talte i telefon. Da vedkommende gjorde det tredje til fjerde gang, var bilen helt ovre i den modsatte kørebane. Da tænkte han ikke længere, at føreren snakkede i telefon, men at han var træt. Vidnets søn optog videofilmen mellem Trustrup og Tirstrup. Vidnet havde kørt efter bilen siden et lyskryds i Grenå. Han kørte bagved i 20 km, indtil vedkommende kørte galt. Fra Grenå til Trustrup er der cirka 10 km. Fra det sted, hvor der blev videofilmet, til uheldsstedet er der måske 8 km. Han ringede til politiet, før videoen blev optaget for at have noget bevismateriale. Bilen var tæt på at ramme en scooter ved Tirstrup. Bilen kom til at svinge over i venstre side, så den var ved at ramme en modkørende scooter. Han på scooteren gav et spjæt og trak ud. Han kan ikke sige, om bilens fører selv opfattede, at han var ved at ramme en scooter. Bilen kørte tilbage i den rigtige kørebane.

Bilen ramte kantstenen i venstre side ved en tankstation i Tirstrup, men der fik føreren også rettet op igen. Han observerede bilen over en strækning på cirka 20 km. Han var selv på vej fra Grenå til Aarhus. Han var kørt hjemmefra tidligt om morgenen. Han kunne ikke se bilens fører snakke i telefon, det var bare noget, han tænkte.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten lægger efter bevisførelsen til grund, at tiltalte var mødt på arbejde i Aarhus omkring klokken 21, at han under en pause sov 1½ timer i bilen i Grenå, og at uheldet skete ved Aarhus Lufthavn omkring klokken 05.30, da han var på vej tilbage fra Grenå. Tiltalte har forklaret, at han pludselig faldt i søvn, og så kørte han galt. Uheldet skete på en helt lige vejstrækning i tørt føre, mens der var dagslys og klart sigte, og der er ikke oplyst udefrakommende omstændigheder, som kan antages at have haft betydning for, at tiltalte kørte galt. Ved uheldsstedet var bilen ifølge gerningsstedetsundersøgelsen og de fremlagte fotos først kommet ud i rabatten i højre side af vejen, hvorefter bilen kørte cirka 23 meter i den modsatte kørebane for derefter at køre ud i rabatten i højre side, igennem et hegn og ind i et skovområde. Ifølge vidnets forklaring observerede han inden uheldet tiltaltes kørsel over en strækning på cirka 20 km, hvor bilen flere gange var ovre i venstre side. Vidnets søn videofilmede bilen over en strækning på cirka 600 meter omkring 8 km før uheldsstedet, hvor bilen to gange var ovre i venstre side.

Landsretten finder det på denne baggrund bevist, at tiltalte førte bilen som beskrevet i forhold 1 og 2, selv om han på grund af mangel på søvn befandt sig i en sådan tilstand, at han var ude af stand til at føre bilen på fuldt betryggende måde, hvilket kan tilregnes tiltalte.

Landsretten tiltræder derfor, at tiltalte er fundet skyldig i forhold 1-3. Straffen findes passende fastsat til en bøde på 7.500 kr., jf. straffelovens § 89.

Under hensyn til forløbet af kørslen forud for uheldet og karakteren af uheldet finder landsretten, at tiltalte har været så påvirket af mangel på søvn, at han under skærpene omstændigheder har gjort sig skyldig i en overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 2. Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frakendt førerretten ubetinget som sket, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, og § 128, stk. 2.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

.....

Højesterets 2. afdelings DOM - 2. marts 2023 - 68/2022

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Poul Dahl Jensen, Michael Reklings, Lars Hjortnæs og Jørgen Steen Sørensen.

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, (advokat Jan Schneider, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Randers den 24. januar 2020 (5-3664/2019) og af Vestre Landsrets 16. afdeling den 21. oktober 2021 (S-0277-20).

Påstande

Dommen er anket af *Tiltalte* med påstand om frifindelse for ubetinget frakendelse af førerretten, subsidiært frakendelse for en kortere periode end 3 år.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Anklagemyndigheden har oplyst, at *Tiltaltes* førerret har været inddraget fra landsrettens dom den 21. oktober 2021 og indtil Procesbevillingsnævnets anketilladelse af 11. august 2022, i alt i 9 måneder og 21 dage.

Retsgrundlag

Færdselslovens § 54, stk. 2, fik i det væsentlige sin nuværende affattelse ved lov nr. 287 af 10. juni 1976.

Ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven (Alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer m.v.) blev reglerne om frakendelse af førerret ved overtrædelse af § 54, stk. 2, ændret, således at der efter § 126, stk. 1, nr. 2, skal ske ubetinget frakendelse, hvis overtrædelser er begået under skærpende omstændigheder. Lovændringen byggede på betænkning nr. 1486/2007 om alkoholkoncentration i udåndingsluft og en nulgrænse for euforiserende stoffer mv.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår om hidtil gældende ret vedrørende frakendelse ved overtrædelse af § 54, stk. 2 (på daværende tidspunkt stk. 1) bl.a. (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 180, s. 6530 f.):

”5.1.2. Frakendelse af førerretten

Der findes ikke nogen særlig bestemmelse i færdselsloven om frakendelse af førerretten til motor-drevet køretøj på grund af overtrædelse af § 54, stk. 1. Om der skal ske frakendelse af førerretten afhænger af, om føreren ved at køre i påvirket tilstand under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1.

...

Det har været antaget, at praksis for så vidt angår påvirkning af medicin kan sammenfattes således, at hvis tiltalte efter indtagelse af ikke-lægeordineret medicin (eller i større kvanta end ordineret) skønnes påvirket i let til middel grad, sker der ubetinget frakendelse. Det samme er tilfældet, hvis tiltalte er advaret mod eller fortrolig med virkningen af medicinen. Er tiltalte alene påvirket i let grad, sker frakendelse muligvis alene betinget. Resultatet kan antageligt påvirkes af oplysninger om kørslen.

Der vil i reglen blive tale om betinget frakendelse, hvis førerens tilstand skyldes træthed, overanstrengelse eller lignende.”

Om Justitsministeriets overvejelser fremgår af de almindelige bemærkninger bl.a. (anf. st., s. 6534 f.):

"5.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er af de grunde, som udvalget har anført, enig i, at sanktionsfastsættelsen i sager om overtrædelse af færdselslovens § 54 ved kørsel i motordrevet køretøj så vidt muligt bør ske efter retningslinjer, som er tilnærmet sanktionsfastsættelsen i sager om spirituskørsel.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige tilstande (dvs. sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn), som er omfattet af føreevnekriteriet i færdselslovens § 54, ligeledes kan udgøre alvorlige risici for færdselssikkerheden. Ministeriet kan også af denne grund tiltræde udvalgets forslag om, at sanktionerne for overtrædelse af føreevnekriteriet, der efter ministeriets forslag bliver § 54, stk. 2, i færdselsloven, skærpes.

...

Herudover er Justitsministeriet enig i udvalgets forslag om at graduere sanktionsudmålingen for overtrædelser af føreevnekriteriet i færdselslovens § 54. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget om et grovhedskriterium ved sanktionsudmålingen for overtrædelse af føreevnekriteriet efter sin ordlyd også vil kunne finde anvendelse, hvis den manglende evne til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde skyldes f.eks. sygdom, svækkelse, overanstrengelse eller mangel på søvn. Det må dog antages, at bestemmelsen i praksis sjældent vil blive anvendt i sådanne tilfælde, idet det kan være vanskeligt at skønne, hvor påvirket føreren har været af en af disse tilstande."

Af lovforslagets bemærkninger til § 126, stk. 1, nr. 2, fremgår (anf. st., s. 6550):

"Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse, som indebærer, at en fører af et motordrevet køretøj, der under skærpende omstændigheder har gjort sig skyldig i overtrædelse af føreevnekriteriet i færdselslovens § 54, ubetinget skal frakendes førerretten. Det vil være nærliggende at anse betingelsen om skærpende omstændigheder for opfyldt, hvis den pågældende ved den kliniske lægeundersøgelse er blevet fundet påvirket i let grad eller derover."

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at sigtet var med hensyn til frakendelse af førerret at sidestille overtrædelser af § 54, stk. 2, under skærpende omstændigheder med spirituskørsel med en promille på over 1,20 (anf. st., s. 6533 ff.).

Anbringender

I har anført navnlig, at kørslen ikke er sket under skærpende omstændigheder, og at ubetinget frakendelse af førerretten også herudover er uproportional.

Det fremgår af forarbejderne til færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, at det vil være nærliggende at anse betingelsen om skærpende omstændigheder for opfyldt, hvis føreren ved en klinisk lægeundersøgelse bliver fundet påvirket i let grad eller derover. Det bør derfor i sager om overtrædelse af § 54, stk. 2, overvejes at iværksætte en sådan undersøgelse for at fastslå, hvilken tilstand føreren har været i under kørslen. I den foreliggende sag har politiet imidlertid ikke undersøgt eller forsøgt at undersøge, hvilken tilstand han den pågældende nat var i.

Skærpende omstændigheder skal efter forarbejderne knytte sig til førerens tilstand og ikke til omstændighederne ved kørslen. Han var uforskyldt træt, og overtrædelsen kan ikke sidestilles med spirituskørsel med en promille på over 1,20. Kørslen resulterede endvidere ikke i personskade og indebar heller ikke i øvrigt farlige situationer. Der er derfor ikke tale om skærpende omstændigheder.

Hvis Højesteret finder, at der foreligger skærpende omstændigheder, må der ske en differentiering blandt de tilfælde, som § 54, stk. 2, opregner. Kørsel i træt tilstand bør således ikke i alle tilfælde straffes på samme måde som kørsel med f.eks. en kendt sygdom eller med bedøvende midler i kroppen. En sådan differentiering har støtte i UfR 2010.2195 H.

Hans gode personlige forhold udgør i alle tilfælde en formildende omstændighed, som taler for en kortere frakendelse af førerretten end 3 år. Han er ikke tidligere dømt for ligeartet kriminalitet, og han forsøgte at tage højde for sin træthed ved at opvikke sig med koffein og vand i ansigtet, ligesom han inden kørslen sov kortvarigt. Han er chauffør og afhængig af sit kørekort, og frakendelsen er derfor særligt indgribende for ham.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at *Tiltalte* under skærpende omstændigheder har overtrådt færdselslovens § 54, stk. 2, og derfor skal frakendes førerretten ubetinget.

Det fremgår af forarbejderne til færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, at der ved overtrædelser af § 54, stk. 2, alene skal sondres mellem, om der foreligger skærpende omstændigheder eller ej. Til belysning af, hvor påvirket føreren er, kan der efter forarbejderne foretages en klinisk lægeundersøgelse. En sådan undersøgelse er f.eks. relevant i tilfælde, hvor føreren har indtaget lægemidler, men ville i den foreliggende sag næppe have bragt klarhed over, hvor påvirket af træthed *Tiltalte* var under kørslen.

Sagen kan ikke sammenlignes med UfR 2010.2195 H. *Tiltalte* havde efter sin egen forklaring haft behov for at sove i en pause og efterfølgende drikke kaffe og tage vand i ansigtet, og han førte over en meget lang strækning flere gange bilen i modsatte kørebane, men fortsatte alligevel sin kørsel, indtil han forulykkede. Han havde dermed fået flere advarsler om, at han var for påvirket af søvnmangel til at føre bilen på fuldt betryggende måde. Han var i en tilstand, der kan sammenlignes med påvirkning i let til middel grad, og der foreligger derfor skærpende omstændigheder. Det beror på tilfældigheder, at der ikke skete personskade.

Frakendelsestiden ved ubetinget frakendelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, udmåles ikke skønsmæssigt, og UfR 2010.2195 H er ikke relevant, allerede fordi der i denne sag ikke var påstand om frakendelse efter bestemmelsen. Førerretten skal frakendes i 3 år, jf. lovens § 128, stk. 2, men således, at der fradrages de 9 måneder og 21 dage, hvor førerretten allerede har været inddraget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Tiltalte er ved landsrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af bl.a. færdselslovens § 117, stk. 1, nr. 3, jf. § 54, stk. 2, ved den 16. juni 2018 kl. ca. 05.30 at have ført en varebil senest ad Aarhus Landevej, selv om han på grund af træthed eller lignende befandt sig i en sådan tilstand, at han var ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde. Han er straffet med bøde og i medfør af lovens § 126, stk. 1, nr. 2, jf. § 128, stk. 2, frakendt førerretten ubetinget i 3 år.

For Højesteret angår sagen alene spørgsmål om frakendelse af førerretten.

Generelt om frakendelse af førerret i sager om mangel på søvn

Efter færdselslovens § 54, stk. 2, må et motordrevet køretøj ikke føres eller forsøges ført af nogen, som på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Efter lovens § 125, stk. 1, nr. 6, skal der ske betinget frakendelse af førerretten, hvis føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 2, og overtrædelsen ikke er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 2. Efter sidstnævnte bestemmelse skal der ske ubetinget frakendelse, hvis overtrædelsen er begået under skærpende omstændigheder. Dette gælder dog efter § 126, stk. 2, ikke, hvis der foreligger særligt formildende omstændigheder, idet frakendelse i sådanne tilfælde kan ske betinget.

Afgørende for, om der ved overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 2, skal ske betinget eller ubetinget frakendelse, er således som udgangspunkt, om der foreligger skærpende omstændigheder.

Det fremgår af forarbejderne til lovens § 126, stk. 1, nr. 2, at det i sager om overtrædelse af § 54, stk. 2, vil være nærliggende at anse betingelsen om skærpende omstændigheder for opfyldt, hvis den pågældende ved den kliniske lægeundersøgelse er fundet påvirket i let grad eller derover. Forarbejderne kan ikke forstås således, at der i sager om mangel på søvn kun kan foreligge skærpende omstændigheder, hvis der er foretaget en klinisk lægeundersøgelse. Det må i den forbindelse antages, at det efter omstændighederne kan være vanskeligt ved en sådan efterfølgende undersøgelse at påvise, hvor påvirket af søvnmangel føreren har været under selve kørslen.

Det må bero på en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, om der er tale om skærpende omstændigheder. I denne vurdering må bl.a. indgå, om føreren i tiden op til kørslen i særlig grad har manglet søvn, eller om føreren under kørslen har haft konkret anledning til at blive opmærksom på, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde, men alligevel har fortsat kørslen.

Den konkrete sag

Landsretten har efter bevisførelsen lagt til grund, at *Tiltalte* aftenen før færdselsuheldet, der som anført skete tidligt om morgenen, var mødt på arbejde omkring kl. 21, at han under en pause i arbejdet sov i 1½ til 2 timer, og at uheldet skete på en helt lige vejstrækning i tørt føre, mens der var dagslys og klart sigte.

Landsretten har endvidere lagt til grund, at der ikke er udefrakommende omstændigheder, som kan antages at have haft betydning for uheldet, at bilen ved uheldsstedet først var kommet ud i rabatten i højre side af vejen, hvorefter den kørte ca. 23 meter i den modsatte kørebane for derefter at køre ud i rabatten i højre side, igennem et hegn og ind i et skovområde, og at bilen over en strækning på ca. 600 meter omkring 8 kilometer inden uheldsstedet to gange var ovre i venstre side.

Højesteret tiltræder, at der foreligger skærpende omstændigheder som nævnt i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2. Højesteret lægger navnlig vægt på, at *Tiltalte* efter det anførte kørselsforløb har haft konkret anledning til at blive opmærksom på, at han var ude af stand til at føre bilen på fuldt betryggende måde, og standse kørslen, inden uheldet skete. Der foreligger ikke særligt formildende omstændigheder som nævnt i bestemmelsens stk. 2.

Der skal herefter ske ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år, jf. færdselslovens § 128, stk. 2.

Konklusion

Højesteret stadfæster dommen.

Tiltaltes førerret har efter landsrettens dom været inddraget i 9 måneder og 21 dage, som i overensstemmelse med, hvad anklagemyndigheden har anført, skal fragå i de 3 års frakendelse.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

I frakendelsestiden på 3 år, der regnes fra denne højesteretsdoms afsigelse, fragår 9 måneder og 21 dage.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for Højesteret.